

Szombaton a Forrásban

Vállalkozók fóruma

A vasárnapra meghirdetett menedzserkupa jó lehetőséget kínál arra, hogy ne csak focizzanak, sportoljanak a Szegedre érkező vállalkozók, hanem „dolgozzanak”, tárgyaljanak is. Március 31-én, szombaton este — 19 órakor — a Forrás Szállóban vállalkozói fórumot rendez a kupát szerve-

ző Sport és Video Manager Kft. Az est díszvendége Sütő Dezső, az APEH elnöke. A vállalkozókat többek között Pintér Ferenc, Morvai Ferenc és Mach Gyula képviseli. A fórum témája a vállalkozási formák mai lehetőségei, az adózás rendszere és az idej gazdasági év értékelése. Meghívó a 23-083-as telefonon igényelhető.

Szeged Táncegyüttes, budapesti vezérreléssel

Igen nehéz manapság eligazodni a szakszervezetek dzsungelében. A régi struktúra felbomlott, s jöllehet az új formák demokratikus úton jöttek, jönnek létre, a szálak úgy futnak különböző csomópontokba, hogy az érdekek, érdekellentétek néha teljesen kivehetetlenek. A szakszervezeti vágyon és a szervezethez tartozó kulturális intézmények költségvetése körüli kérdésekről néhány héten belül döntés születik. Addig érjük be a kérdőjelekkel.

A Szeged Táncegyüttes évtizedekig a Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsához tartozott. Innen kapott 250 ezer forint évi támogatást. Ez a pénz sok-sok kézen át jutott el az együtteshez. Az állami kulturális alapról a Művelődési Minisztérium osztott a SZOT-nak, az továbbosztott a pénzből a megyei szakszervezeteknek, s a megyék ebből az összegből támogatták meg a helyi kulturális intézményeket. Most, hogy a megyei szakszervezetek megszűntek, az intézmények — így a Szeged Táncegyüttes is — közvetlenül a SZOT helyett alakult Szakszervezetek Országos Szövetségéhez tartoznak. Ennek székhelye pedig, mint tudjuk, Budapest van. A két helyi tanács természetesen továbbra is támogatja a csoportot, az új helyzet azonban újabb bonyodalmakat okoz az együttes életében. Nagy Albertet, a Szeged Táncegyüttes vezetőjét ker-

szint majd egy lerobbant kulturális intézményt támogatnak meg belőle.

— Ha jól értem, az együttes szívesebben tudná gazdájának a megyei szakszervezeti szövetséget. Róluk viszont tudjuk: egyelőre a létükért harcolnak, nincsenek abban a helyzetben, hogy az együttes fölött bábkodjanak.

— Az országban három megyében alakult át az szmt megyei szakszervezeti szövetség. Zala, Vas és Csongrád megyében. A szövetség alulról építkező szervezet, jelenleg központi támogatást nem élvez. Az eddigi intézményeit elvették tőle, és azokat az országos szövetséghez kapcsolták.

— Úgy tudom, az együttes állami támogatása mindenképpen az állami kulturális alapról származik. Nem lenne jobb, ha a pénz minden kitérő nélkül, közvetlenül az intézmény kapná meg?

— Ez nem ilyen egyszerű. Az épület, amiben dolgozunk, az országos szakszervezeti vagyon része. Ha nem az országos szövetség a gazdánk — vagyis nem tőle kapjuk a támogatást, a szakmai irányítást —, akkor bérelnünk kell a helyiséget, s meg kell váltanunk a 3 millió forintot érő ruhátart. Mi a megyei szövetséghez szeretnénk tartozni, és természetesen a városhoz. Jó lenne már végre, ha a város is beleszólhatna a nemzetközi néptáncfesztivál programjába. S azokat az együtteseket hívhatnánk meg, akiket a város, a megye szeretne, nem pedig, akiket a pesti központ kijelöl! Szeretnénk például Szeged testvérvárosainak együtteseit a fesztiválon felléptetni.

— Az utaztatást hogyan szervezték eddig?

— Nem válogathattuk meg a külföldi partnereinket sem. Ahova, küldtek bennünket, oda mehettünk. Ha egy fesztiválon összeismertedtünk egy másik együttesrel, nem hívhattuk meg a csoportot Szegedre, mert nem volt jogunk hozzá. Ezért szerveztük meg egy évvel ezelőtt a szegedi nemzetközi ifjúsági táncatlakozót. Ide azokat az együtteseket hívtuk meg, akiket mi akartunk, de a programot saját zsebből finanszíroztuk. Cserekapcsolatokat létesítettünk, s idén mi is megyünk Belgiumba, Finnországba, Olaszországba, Törökországba és kétszer az NSZK-ba. Természetesen az utaztatás és a vendégek fogadása a szülők zsebet igencsak megterheli. Úgy érzem, nekünk nemcsak az a feladatunk, hogy a táncosokat felléptessük, utaztassuk, hanem az is, hogy a magyar táncgyománymányokat, az értékeket továbbadjuk. A 12 csoportból álló együttes keményen megdolgozik a szereplésért, ezért a gyerekek megérdemlik, hogy időnként a világnak is megmutathassák tudásukat.

— Minden nehézség ellenére úgy tűnik, él és dolgozik az együttes.

— A társadalmi mozgás, az átszervezések nem gátolhatják meg hosszú távon a munkánkat. Úgy hiszem, közös érdekünk, hogy egy 800 tagú együttes ne essen áldozatul az egyébként általában előremutató törekvéseknek. Egy biztos, nekünk Szegeden és Csongrád megyében vannak feladataink. Bármilyen helyi intézménytől szívesen vesszük a támogatást, az irányítást. Hangsúlyozom, nem kívánunk budapesti, központi vezérreléssel dolgozni.

Pacsika Emília

*

A Szeged Táncegyüttes és az üllési Főnő táncgyüttes közös műsorát április 2-án, hétfőn, este 6 órától láthatja az érdeklődő közönség a nagyszínházban.

Lenin a múzeumba megy

Furamód e két szobor sorsa összefonódik. Nemcsak azért, mert Pincsik és Taurity Sztálin-díjas szobrászok Tápai Antal által reprodukált művének bronz néhány évvel később a most lebontott Kiss István-féle szobor testébe vándorolt, hanem azért is, mert ez utóbbi éppen elődje pótlására készült. De vegyük csak sorjában a szobor történetének eseményeit!

A szegedi városi tanács 1962. március 27-én határozta el; olyan emlékművet állít, amely az eltávolított szobor helyett „alkalmas arra, hogy Lenin történelmi nagyságát megfelelően szimbolizálja”. Hamarosan pályázatot hirdettek, a szobor megformálására Kiss István, Konyorcik János, Makrisz Agamemnon és Mikus Sándor meghívásával. Eredetileg a Sajtóház elé került volna, csak később változott meg a helyszín, a Rákóczi térre. Innen Madarassy Walter nőalakját — ma a Kockaház utcában van — távolították el a Lenin-szobor miatt.

A szobrot 1967. november 5-én avatták ünnepi külsőségekkel. Ekkor a noszf 50. évfordulója volt. Szirmai István avatta föl szegediek ezreinek jelenlétében.

Közel negyedszázados közéleti szereplése során ezt a szobrot éppúgy megszoktuk, mint bármely más közéleti monumentumot. Talán sohasem vettük alaposabban szemügyre, így a szobrász szándékait. Közlekedni sem vehettük észre. Azt hiszem, tanulságos a korabeli vélekedéseket, magyarázatokat fölidézn.

A szerző — Kiss István Kossuth-díjas szobrász, számos hazai közéleti szobor, emlékmű alkotója — erről a művéről így vallott: „kezdettől arra törekedtem, hogy kiemeljem a sablonokból, a megszokottból Lenin alakját, valamilyen gondolati elemet jelenítsek meg, de úgy, hogy az legyen csak szimbólum. Így alakult ki bennem a hasonlat: ha Leninre gondolok, a láng jut

Mire e sorok megjelennek, már valószínű, hogy „indulóban” lesz Kiss István szegedi Lenin-szobra. Lebontják. Legutoljára — ha jól tudom, 1960-ban bontották le Lenin-szobrot Szegeden, ekkor a Sajtóház előtt föllállított Lenin—Sztálin szoborkettőt sópörte el a köztérrel a politika módosulása.

eszembe. Ezt próbáltam a szegedi emlékműben megvalósítani. Ennek a szobornak a formája is a lánghoz hasonlít, amelynek magva van, s amelynek lobogását is megpróbáltam érzékeltetni. Arca derűs, a nagy cselekvés utáni lassan feloldódó feszültséget nyugalom váltja fel, két kezét leereszti a test mellé. Az az állapot ez, amikor az ember elkészült valami munkájával, művével és hátrálépra elégedetten megnézi, szemléli...”

Ehhez alig kell kommentár. A történelem nagy tanítómester. De szemelgessük tovább az idézeteket. Az egész teret leburkolták, Lenin alakját téglatest alakú, a járószint fölé emelkedő posztamensre rakták. Ez az építészeti megoldás volt hivatott biztosítani — idézem Csap Erzsébettől, aki a Lenin-szoborról írt tanulmányt — hogy „Lenin alakja a város életébe mintegy bekapcsolódva a sétáló társasban, karját leengedve, életközébe a mindenkielőtérő embert hozza elénk.”

Ehhez sem kell semmit hozzáfűzni, mint ahogyan a Délmagyarország akkori lelkes hangú tudósítója megjegyzéséhez sem, miszerint: „A szobor, a biztos, igaz tudatában cselekvésre kész Lenint, a szocializmus fényes erényét diadalra vivő embert állítja elénk.”

Ma, a történet végkifejletének ismeretében könnyen ironizálunk az idézetek fő-

lött. Végso soron ezek mögött politikai és értékdkitatum rejlik. Ha mindkettő megváltozik, vagy változóban van, akkor törvényszerű, hogy ezek szimbólumai ellen lép föl a hatalom, vagy a köz. E sorok íróját a város felezernél több köztéri szobra, emlékműve sorsának fölkatatóját a türelmetlenség zavarja leginkább. Tucatjával sorolhatnám a példákat a politikai, vagy értéktürelmetlenségből elpusztított szegedi szobrok, emlékművekkel kapcsolatban. Csak egyet, a legfájdóbbat: Aba Novák Vilmos Hősök kapuja-freskóit említem. Továbbá: köztéren az emlékmű korjelző momentum, történelmi távlatból a most negatív érték is érték az utókor számára. A most lebontott Lenin-szobrot dokumentálni kell szakszerű szempontok, szerint, kordokumentumként meg kell őrizni az utókor számára. Eltávolítása a fontiekból levezethetően is megérthető.

Végezetül tegyük mérlegre „értékeit”. Kétségtelen, hogy ez a Lenin-ábrázolás a korabeliek szürke átlagába sorolható. Temesi Ferenc a Por-ban „a mindenkor tanácselnök szobrá”-nak minősítette. A föntebb idézett, sematikus egyszerűsítésű propagandaelemek végso soron beleérthető a szobor jelképvilágába. Ezekért mond ítéletet föltötte a jelenkor. Emlékműként azért sem kell könnyeket hullatnunk érte, mert a mögötte levő épülettel, a kialakított hatalmas, sivár térséggel rosszízű maktetszemeletet jelentett meg. Ugyanakkor „értéke”, hogy ez az emlékmű tipikus példája a hatvanas évek közéleti propagandájának.

Bölcs döntés, hogy a szakszerűen lebontott Lenin-szobrot a múzeum őrizze. Ha valaha lesz elegendő pénz és akarat, akkor valahol, az ország alkalmas helyén, létre kellene hozni a „szocialista építés” monumentumainak rezervátumát.

Tóth Attila

Erdélyi püspök beiktatása

Tökés László temesvári lelkész, a nagyváradi központú, Királyhágó-melléki református egyházkerület új püspökét május 3-án iktatják be hivatalába. A kolozsvári központú református egyházkerület ugyancsak püspökavasztás előtt áll, melynek lebonyolításáról az egyházkerület április 20-i közgyűlésen döntenek.

Hangversenyek

A Mai magyar zene hete következő programja a növendékhangverseny, ma este 6 órakor kezdődik a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozata nagyszobrában (Lenin krt. 79.). A koncerten közreműködnek Szeged és Csongrád megye zeneiskoláinak növendékei, valamint a Tömörkény István Zeneművészeti Szakköz-

zépiskola tanulói. Fritz Rolf, Kiss Attila, Kőszó Gábor, Labanov József, Laczkó Norbert, Takács Tibor, Török György és a Zeneművészeti Szakközépiskola vonósnéke. Vezényel: Aracsi László. Felkészítő tanárok: Huszár Lajos és Nagy Zsolt.

A Eneklő ifjúság kórushangverseny-sorozat mai koncertje délután 4 órakor kezdődik a Deák Ferenc Gimnáziumban. Közreműködnek: a Szirmai iskola Kicsinyek kórusa és énekkara (vezényel Nemes Éva), a szentesi Petőfi Sándor iskola énekkara (Kocsis Györgyi), a makói Bartók Béla iskola énekkara (Farkasné Gilinger Ildikó), a csongrádi énekeszenei iskola énekkara (Kocsis István), a szegedi Rókusi I. sz. iskola Kodály kórusa (Kalmár Ferencné), a hódmezővásárhelyi Liszt Ferenc Zenei Általános Iskola énekkara (Győri Sára), a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola I. Sz. Gyakorló Általános Iskolájának Bartók kórusa (Erdősné Fagler Erika), a kisteleki II. Rákóczi Ferenc iskola énekkara (Balogh Irén). Az ősszkar Kodály-Berzsenyi: A magyarokhoz című művét adja elő. Vezényel: Nemes Éva.

Varga Iván

A Szegedi Városi Tanács március 22-i végrehajtó bizottsági ülésének határozata alapján „utasítja az érintett ágazati szakigazgatási szervet és a pénzügyi osztály vezetőjét, végezzenek vizsgálatot, és tegyék meg a szükséges intézkedéseket: a Vidám Park és a Vadaspark összevonása, az úttörőház elhelyezése (a Bartók Béla Művelődési Központ épületében), az ifjúsági irodamegcsüszítés, a Sportszékház gazdaságosabb hasznosítása érdekében.” (Legkésőbb május 31-ig)

Megszüntetni, átszervezni, összevonni!

E határozatot ma kell(ene) megerősíteni(ük) a városi tanács ülésén köztudottan a felhatalmazott tanácsadók, mert: az állami támogatások rendszerének kormányzati megvalósítása a tanács költségveté-

Költyökjog vagy gyermekellenesség?

„A gyermeknek legyen meg minden lehetősége, hogy játszhasson és szórakozhasson: ezek a tevékenységek feleljenek meg a nevelés által kitűzött céloknak: a társadalom és a hatóságok igrkezzenek előmozdítani ennek a jognak az élvezetét...”

számba mennek. Ilyenek: a kulturális, sport és nem utolsósorban ifjúságpolitikai célokat szolgáló pénzeszközök. (Evente sok-sok millió, mely ugyebár a járda, vagy a lakásépítést — sőt, az orvosi ellátás már tragikus színvonalatlanságának javítását — szolgálna.)

Kérem tisztelettel, ha az ifjúságra, a város adófizető polgárainak gyermekeire költött pénz haszontalan célokat szolgál, akkor meg merem kérdezni: vajon hol

A gyermeknek minden körülmények között az első között kell védelemben és segítségben részesülnie.”

(Kivonat az ENSZ 1959-ben kelt gyermekjogi nyilatkozatából.)

szűrtük el? Bizonyára mindeennek megvan a maga oka és okozata. Ezért sem veszem a bátorságot, hogy atól tartásak: a Szegeden és környékén élő 75 ezer iskoláskorú gyerek (főiskolás) majd úgy tart el bennünket öregségünk, ahogy mi tesszük ezt most velük...

Feltételezem, viszont, hogy miként, a tanács pénzügyi szakemberei nem kívánják megkurtítani a társadalmi temetésekre fordított kereket, úgy nem kellene a jövő generációinak jelenét meg-

rövidítő intézkedést szorgalmazniuk.

Mikor e sorokat írom, még el bennem a remény: nemi működő intézményeket (lásd: volt úttörő — ma kölyökház) áldozzák fel a működéskeptelenség oltárán.

A maximálisan kifacsart, munkabíró városiakok talán „sikeresen” megnyerhetők az egyre inkább eluralkodó kultúra- és művészetellenességnek, de ha ez az oktatás-nevelés terén ifjúságellenességgé csap át, majdan együtt izlelhetjük a következmények keserű levét.

A tanács ma nyilván felelősséggel dönt a költségvetés terheiről, s a közeli-távlati közös jövőnk felől...